

«ՊԱՏՄԱ-ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՀԱՆԴԵՍ»-Ի
1969 Թ. ՆԱԽՈՐԴ ՀԱՄԱՐՆԵՐԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԸ

№ 1

ՀՈԴՎԱԾՆԵՐ.— Կ. Գ. Ղաֆադարյան — Նրևան քաղաքի պատմության մի քանի հարցերի մասին: Ս. Ն. Սարինյան — Մուրացանի ողմանտիկական պատմահայեցողությունը: Վ. Կ. Իսկանյան — Մարզպանական Հայաստանի ապստամբությունը Պարսկաստանի դեմ և Բյուզանդիան (V դ. վերջ և VI դ. սկիզբ): Բ. Ն. Առաքելյան — Քանդակագործությունը հին Հայաստանում: Գ. Ա. Գալոյան — Ինտերնացիոնալ միասնության ուժը (ոուսերեն): Գ. Ա. Տիրացյան — Հայաստանի աքեմենյան ժամանակաշրջանի գեղարվեստական մետաղագործության և ոսկերչության հարցի շուրջը (ոուսերեն): ԲԱՆԱՎԵՃԵՐ ԵՎ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ.— Գ. Խ. Սարգսյան — Նախամեսրոպյան շրջանի պատմագրությունը: Հրանտ. Ք. Արմեն (ԱՄՆ) — Խորենացին և Աստվածաշնչի հայերեն թարգմանությունը: ՀԱՂՈՐԴՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՆԿԱՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.— Ծ. Պ. Աղայան — Արշավիր Մելիքյան: Հ. Հ. Կոստանյան — Սովետահայ լեզվաբանության երախտավորը: Ս. Բ. Հաբուսյան — Վաստակաշատ բանագետը: Լ. Մ. Կիրակոսյան — Ավետիք Իսահակյանի նախասովետական շրջանի հրապարակախոսությունը: Հ. Հ. Մառտիրոսյան — Ժամանակակից իրանահայ գաղութի ինքնավարության մարմինները և իրավական դրությունը: Վ. Գ. Ղուկասյան — Պոլսահայ մամուլի սկզբնավորման պատմությունից: Հ. Ս. Խաչատրյան — Քանաքեռի ենթաբարբառի հնչյունական առանձնահատկությունները: Վ. Գ. Սվազյան — Մուսա լեռան հայ ժողովրդական բանահյուսությունը: Պ. Ե. Շառաբխանյան — Հանգր հայ միջնադարյան բանաստեղծության մեջ: Գ. Ե. Կիրակոսյան — Մատենագիտական տեղեկություններ Դոփյանների մասին: Օ. Ս. Խնկիկյան — Հայաստանի ուշ բրոնզի դարաշրջանի դաշույնների տեսակներն ու պատրաստման եղանակները: Ն. Ա. Մկրտչյան — Խեթա-հայկական մի քանի բառային ընդհանրություններ: ԳՐԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ.— Ա. Համբարյան — Վ. Հ. Ռշտունի, Ուրվագծեր Հայաստանի գյուղացիության պատմության, II մաս: Վ. Բարխուդարյան — Ռ. Ա. Աբրահամյան, XVIII դարի հայկական աղբյուրները Հնդկաստանի մասին: Վ. Գրիգորյան — Վավերագրեր պոլովեցյան լեզվով, XVI դ. (Կամենենց-Պոդոլսկի հայկական համայնքի դատական արձանագրությունները): Զ. Աստվածատրյան — Կարապետ Գաբիկյան, Հայ բուսաշխարհ: ՍՓՅՈՒԹԱՀԱՅ ԿՅԱՆՔ.— Ն. Վարդանյան — Մշակութային և հասարակական կյանքը սփյուռքում (1968 թ. հուլիս-դեկտեմբեր): ԻՆՖՈՐՄԱՅԻԱ.— Դ. Արեշյան — Հնագիտական նոր հայտնագործություններ Դեբեդի ավազանում: Գ. Կաբախանյան, Պ. Սաֆյան — Հայաստանի հնագույն պատմության նորահայտ հուշարձաններ: Ս. Եսայան — Նոր տվյալներ մ. թ. առաջին հազարամյակի սկզբի Հայաստանի գոյնավոր խեցեղենի մասին (ոուսերեն): ԼՐԱՏՈՒ.— Ղ. Արտաշյան — Վ. Ի. Լենինի ծննդյան 100-ամյակի առթիվ ՀՍՍՀ ԳԱ նախատեսած միջոցառումները: Ա. Բարսեղյան — ՀՍՍՀ գիտությունների ակադեմիայի տարեկան ընդհանուր ժողովը: Ա. Սաղաղյան — Հայ-հունդարական գիտական համագործակցությունը:

№ 2

ՀՈԴՎԱԾՆԵՐ.— Վ. Հ. Համբարձումյան — Լեկադեմիայի 25 տարին և նրա հերթական խընդիրները: Ա. Մ. Ոսկանյան, Ռ. Գ. Նավասարդյան — Վ. Ի. Լենինը և պատմագիտության մեթոդոլոգիական մի քանի հարցեր: Տ. Ա. Կարապետյան — Թումանյանը ժողովուրդների բարեկամության ջատագով: Ռ. Ա. Աթայան — Կոմիտասի երաժշտական-ազգագրական ժառանգությունը: Վ. Գ. Առաքելյան — Բնագրական ուղղումներ Կիրակոս Գանձակեցու «Պատմութիւն հայոց» երկում: Գ. Ա. Դմիտրիև (Լենինգրադ) — Գյուղացիության ճորտացման պրոցեսը Մերձավոր Արևելքում և ճորտական կախումը մոնղոլական տիրապետության շրջանում (ոուսերեն): ԲԱՆԱՎԵՃԵՐ ԵՎ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ.— Հ. Գ. Մուրադյան — Միջին հայերենի բաղաձայնական համակարգի հարցի շուրջը: ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐ.— Վ. Գ. Վարդանյան — Սահակ Այվաթյանի երկու նամակը Հովհաննես Մասեհյանին: ՀԱՂՈՐԴՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՆԿԱՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.— Ս. Ա. Շտիկյան.— Ստե-

փան Ոսկանյանի գրական առաջին փորձերը: Ռ. Ի. Մաքևոսյան — Արևելյան Դուգարքը XI դ. առաջին կեսին: Ա. Ա. Խաչատրյան — Հայերենի «ո» և «բ» հնչյւթները և նրանց արտասանական առանձնահատկությունները: Հ. Մ. Ավետիսյան — Ցուցական դերանուններով արտահայտված որոշիչները գրաբարում: Ա. Ս. Մաքևոսյան — Դրիգոր Տաթևացին և Մեծոփականքի դպրոցի հիմնադրումը: Հ. Ա. Սիմոնյան — «Պղնձե քաղաքի պատմության» կաֆաների հարցի շուրջը: Լ. Ձ. Ձաֆարյան — «Թարգմանչաց» ավետարանի մասին: Կ. Ի. Կառապետյան, Բ. Գ. Երիցյան — Ծառլուրի մուսուլմանյան նոր տեղավայրը Հայաստանում (ռուսերեն): ԳՐԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ.— Ա. Շառուրյան — 1. Պ. Դուրյան, Տաղք, 2. Նամականի Պետրոս Դուրյանի. հրատարակեց Արա Գալայճյան: Ֆ. Պոլոսյան — Հայոց զորքը XVIII դարում. աշխատասիրությամբ Հ. Ն. Խաչատրյանի: Վ. Ոսկանյան — Վ. Բ. Բարխուդարյան, Նոր Նախիջևանի հայկական գաղութի պատմություն (1779—1861 թթ) (ռուսերեն): ԻՆՖՈՐՄԱՅԻԱ.— Ռոբերտ Թոմսոն (ԱՄՆ) — Հայագիտությունը Արևմուտքում (մատենագիտություն, 1966—1967): Ի. Ղադիբյան — Լոռե քաղաքի մատուռ-դամբարանը և նրա կավանդները: ԼՐԱՏՈՒ.— Ա. Ղադիբյան — Հ. Թումանյանի ծննդյան 100-ամյակին նվիրված համամիութենական միջհամալսարանական գիտական նստաշրջան: Հ. Կառապետյան — Հին Արևելքի քաղաքներին և առևտրին նվիրված գիտական նստաշրջան: Ա. Մատուրյան — Կառավարական բարձր պարգևի հանձնում: ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅԱՆ.— Հ. Քյուրդյան (ԱՄՆ) — ԺԴ գարու մանրանկարիչ Մոմիկի մասին:

№ 3

ԹՈՒՄԱՆՅԱՆ—100.— Է. Մ. Զրբաշյան — Թումանյանը և ժողովրդայնության պրոբլեմը: Յա. Ի. Խաչիկյան — Ռեալիստական արվեստի անխոնջ ջատագովը: Ա. Մ. Նազինյան — Մեծ բանաստեղծը և ժողովրդական բանահյուսությունը: Վ. Պ. Գաբրիելյան — Բնագրին համադրթարգմանություններ: Մ. Մ. Ղազարյան — Ներշնչող կերպարներ: Գ. Կ. Գասպարյան — Հովհաննես Թումանյանի բառարանագրական դիտողությունները: Կ. Վ. Մելիք-Փաշայան — Թումանյանը և ազգագրությունը: ՀՈԳՎԱԾՆԵՐ.— Գ. Բ. Ղադիբյան — Վ. Ի. Լենինը և կովկասյան հեղափոխական սոցիալ-դեմոկրատները 1893—1901 թվականներին: Գ. Խ. Ստեփանյան — Կոմիտասը Կոստանդնուպոլսում: Վ. Ա. Միխայելյան — Ղրիմահայ գաղութի պատմությունից: Ս. Գ. Բախուդարյան — Դերբենդի հայ-աղվանական թագավորությունը: Ս. Խ. Մնացականյան — Ծ՞րբ է կառուցվել Մրենի տաճարը: Ն. Վ. Հաբուրյունյան — Ուրարտուի պատմության «նոր մեկնաբանություններ»: Հ. Ա. Մաքևոսյան — Հայաստանի նախնադարյան մշակույթի նոր հուշարձաններ: ԲԱՆԱՎԵՃՆԵՐ ԵՎ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ.— Պ. Հ. Հակոբյան — Սայաթ-Նովայի՝ Հաղթատի վանքում լինելու հարցի շուրջը: Ա. Գ. Աբրահամյան — «Աշխարհացոյց»-ի հեղինակի պրոբլեմը: ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐ.— Ա. Հ. Աղամյան — Գարեգին Հովսեփյանի մի քանի անտիպ նամակները: ԳՐԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ.— Ա. Ա. Աբրահամյան — Հրաշյա Աճառյան, Հայոց գրերը: ՍՓՅՈՒՌԱԶԱՅԿԱՆՔ.— Ն. Վադանյան — Մշակութային և հասարակական կյանքը սփյուռքում (1969 թ. հունվար-հունիս): ԻՆՖՈՐՄԱՅԻԱ.— Հովհաննես Հախնազարյան (Թեհրան) — Հայագիտությունը Թեհրանի և Իսպահանի պետական համալսարաններում: Հ. Մեֆերյան — Հայագիտական հրատարակություններ: Ս. Ամիրյան — Հնագիտական նոր հայտնաբերում Երևանի տերիտորիայում: Ժ. Խաչատրյան — Անտիկ դամբարան լիճքում: ԼՐԱՏՈՒ.— Բ. Առափելյան — Օրենք կուլտուրայի հուշարձանների պահպանության մասին: Ն. Հովհաննիսյան — Արաբագետների համամիութենական կոնֆերանսը:

СОДЕРЖАНИЕ ПРЕДЫДУЩИХ НОМЕРОВ
«ИСТОРИКО-ФИЛОЛОГИЧЕСКОГО ЖУРНАЛА» ЗА 1969 г.

№ 1

СТАТЬИ.— К. Г. Кафадарян — О некоторых вопросах истории города Еревана. С. Н. Саринян — Романтическая сущность исторического мирозерцания Мурацана. В. К. Исканян — Восстание в Марзпанской Армении против Персии и Византии (конец V в. и начало VI в.). Б. Н. Аракелян — Скульптура в древнейшей Армении. Г. А. Галоян — Сила интернационального единства (на русском языке). Г. А. Тирацян — К вопросу о торевтике и ювелирном деле Армении в ахеменидское время (на русском языке). **ДИСКУССИИ И ОБСУЖДЕНИЯ.**— Г. Х. Саркисян — Домесроповская армянская историография. Грант К. Армен (США) — Хоренаци и армянский перевод Библии. **СООБЩЕНИЯ И ЗАМЕТКИ.**— Ц. П. Агаян — Аршавир Меликян. Г. О. Костанян — Выдающийся деятель советского армянского языкознания. С. Б. Арутюнян — Заслуженный фольклорист. Л. М. Киракосян — Дореволюционная публицистика Аветика Исаакяна. А. У. Мартиросян — Органы самоуправления и правовое положение современной армянской колонии в Иране. В. Г. Гукасян — Из истории становления армянской периодической печати в Константинополе. А. С. Хачатрян — Фонетические особенности Канакерского поддиалекта. В. Г. Свазлян — Армянский фольклор Муса-горы. П. Е. Шарабханян — Рифма в средневековой армянской поэзии. Г. Е. Киракосян — Сведения источников о Допянах. О. С. Хникиян — Виды и способы изготовления бронзовых кинжалов Армении эпохи поздней бронзы. Н. А. Мкртчян — Некоторые общие слова хеттского и армянского языков. **РЕЦЕНЗИИ.**— А. Амбарян — В. А. Рштуни, Очерки истории крестьянства Армении, ч. II. В. Бархударян — Р. Абрамян, Армянские источники XVIII в. об Индии. В. Григорян — Документы на половецком языке, XVI в. (судебные акты Каменец-Подольской армянской общины). З. Аствацатрян — Карапет Габикян, Растительный мир Армении. **ЖИЗНЬ ЗАРУБЕЖНЫХ АРМЯН.**— Н. Варданян — Культурная и общественная жизнь зарубежных армян (июль—декабрь 1968 г.). **ИНФОРМАЦИЯ.**— Г. Арешян — Новые археологические находки в бассейне р. Дебед. Г. Караханян, П. Сафьян — Новонайденные памятники древнейшей истории Армении. С. Есаян — Новые данные о расписной керамике Армении начала I тыс. до н. э. (на русском языке). **ХРОНИКА.**— Г. Арташян — Мероприятия, намеченные АН Арм. ССР в связи с 100-летием со дня рождения В. И. Ленина. А. Барсемян — Годичное общее собрание Академии наук Армянской ССР. А. Садагян — Армяно-венгерское научное сотрудничество.

№ 2

СТАТЬИ.— В. А. Амбарцумян — 25 лет Академии и ее очередные задачи. А. М. Восканян, Р. Г. Навасардян — В. И. Ленин и некоторые методологические вопросы исторической науки. Т. А. Карапетян — Туманян — глашатай дружбы народов. Р. А. Атаян — Музыкально-этнографическое наследие Комитаса. В. Д. Аракелян — Текстологические исправления в «Истории Армении» Киракоса Гандзакецци. Г. А. Дмитриев (Ленинград) — Процесс закрепощения крестьян на Ближнем Востоке и крепостная зависимость в монгольский период (на русском языке). **ДИСКУССИИ И ОБСУЖДЕНИЯ.**— О. Д. Мурадян — К вопросу о консонантизме среднеармянского языка. **ПУБЛИКАЦИИ.**— В. Г. Варданян — Два письма Саака Айватяна Ованесу Масеяну. **СООБЩЕНИЯ И ЗАМЕТКИ.**— С. А. Штикийн — Первые литературные опыты Степана Восканяна. Р. И. Матевосян — Восточный Гукарк в первой половине XI в. А. А. Хачатрян — Фонемы армянского языка «п» и «р» и их артикуляционные различия. Г. М. Аветисян — Определения граба-

ра, выраженные указательными местонахождениями. А. С. Матевосян — Григор Татеваци и основание школы Мецопаванка. А. А. Симонян — К вопросу о кафах «Истории медного города». Л. Дз. Закарян — О евангелии «Таргманчац». К. И. Карапетян, Б. Г. Ерицян — Новое Ераблурское мустьерское местонахождение в Армении (на русском языке). РЕЦЕНЗИИ.— А. Шарурян — 1. П. Дурьян, Песни; 2. Письма Петроса Дуряна. Издал Ара Галайджян. Ф. Погосян — Армянское войско в XVIII веке. Подготовил к изданию А. Н. Хачатрян. В. Восканян — В. Б. Бархударян, История Ново-Нахичеванской армянской колонии (1779—1861) (на русском языке). ИНФОРМАЦИЯ.— Роберт Томсон (США)— Арменоведение на Западе (библиография, 1966—1967). И. Гарибян — Усыпальница городища Лорэ и ее керамика. ХРОНИКА.— А. Гагриян — Всесоюзная межуниверситетская научная сессия, посвященная 100-летию со дня рождения Ов. Туманяна. О. Карагезян — Научная сессия, посвященная городам и торговле древнего Востока. А. Цатурян — Вручение высокой правительственной награды. ПИСЬМО В РЕДАКЦИЮ.— А. Кюрдян (США) — О миниатюристах XIV в. Момике.

№ 3

ТУМАНЯН — 100.— Э. М. Джрбашян — Туманян и проблема народности. Я. И. Хачикян — Неутомимый глашатай реалистического искусства. А. М. Назинян — Великий поэт и фольклор. В. П. Дарбинян — Переводы, равнозначные оригиналу. М. М. Закарян — Вдохновляющие образы. Г. К. Гаспарян — Лексикографические заметки Ованеса Туманяна. К. В. Мелик-Пашаян — Туманян и этнография. СТАТЬИ.— Г. Б. Гарибджанян — В. И. Ленин и кавказские революционные социал-демократы в 1893—1901 гг. Г. Х. Степанян — Комитас в Константинополе. В. А. Микаелян — Из истории армянской колонии в Крыму. С. Г. Бархударян — Дербентское армяно-албанское царство. С. Х. Мнацаканян — Когда был возведен Мренский храм? Н. В. Арутюнян — «Новые толкования» истории Урарту. А. А. Мартиросян — Новые памятники первобытной культуры Армении. ДИСКУССИИ И ОБСУЖДЕНИЯ.— П. О. Акопян — К вопросу о пребывании Саят-Новы в Ахпатском монастыре. А. Г. Абрамян — Проблема авторства «Ашхарацуйц»-а. ПУБЛИКАЦИИ.— А. А. Адамян — Несколько неопубликованных писем Гарегина Овсепяна. РЕЦЕНЗИИ.— А. А. Абрамян — Рачия Ачарян, Армянские письмена. ЖИЗНЬ ЗАРУБЕЖНЫХ АРМЯН.— Н. Варданян — Культурная и общественная жизнь зарубежных армян (январь—июнь 1969 г.). ИНФОРМАЦИЯ.— Ованес Ахназарян (Тегеран) — Арменоведение в Тегеранском и Исфаганском государственных университетах. А. Мекерян — Арменоведческие издания. С. Амирян — Новая археологическая находка на территории Еревана. Ж. Хачатрян — Античное погребение в Личке. ХРОНИКА.— Б. Аракелян — Закон об охране памятников культуры. Н. Оганесян — Всесоюзная конференция арабистов.